

Letnik IV.

v lažnjivi obleki.

Št. 8.

Izhaja po **dvakrat na mesec** v Ljubljani, kedar ga prebere in ne konfiscira policija. — Veljā **celo leto** 3 gold., **pol leta** 1 gold. 50 kr. in **četrt leta** 80 kr. za vsacega brez ozira na stan, osebo in narodnost. — Posamezne številke se dobivajo, če jih kaj ostane, po 15 kr. v administraciji. Vredništvo in opravištvo (administracija) je na velikem trgu hiš. št. 3 v prvem nadstropji na ulice. Tam se sprejema denar.

 Kdor ga bere in ga ni kupil, se bo, ako se zasači, ostro kaznoval.

Nezadovoljen kmetič.

(Podučna povest za ljudstvo. Dalje.)

Zarano zjutraj je Boštjan
S sekiro v hosti bil,
A da bi sekal ni mu mar,
Bi starca rad dobil.
Ko se po strani krog ozre,
Res starček mu prikaže se.
„Kaj delaš“, praša, „tak zarano,
Al imaš mar besedo z mano?“

„Ti človek nisi“, dé Boštjan,
„Gotovo si kak duh;
Pa vendar se ti človek smil',
Za prošnje nisi gluha.
Prav dobro se mi zdaj godi,
A vendar se mi sitno zdi,
Da moram večkrat v žep svoj seči,
Če plačat' imam znesek večí.“

„Hm“, reče starček, „pač je res
Šrce prav čudna stvar,
Če dost' ima, še več želi,
Dovoljno ni nikdar.
Pa da ne bodeš godrnjal,
Hitreje še bogat postal,
Boš najdel po duhov nas sklepu
Stotak ti vselej v svojem žepu.“

Boštjan ves nor domu hiti,
Kjer Neža skubi gos,
Ponosno seže v žep z roko
Moli stotak pod nos.
„No, no, stotak je lepa reč,
A bolj mi tisučak je vseč.
Če že stotake v žepu nosiš,
Zakaj za tisuče ne prosiš?“

„Zadosti tebi ni nikdar“,
Grozi se ji Boštjan;
„Dovoljna bodi, da stotak
Mi vsaj je v žepu dan“.
Prav pridno jih zdaj ven jemlje,
Pred Nežo skladat' jih začne,
In ona dalje ne zabavlja,
Jih pridno po predalih spravlja.

„Kaj delal bi?“ si misli zdaj,
„Mi dela treba ni“.
Tud' Neža misli, da klobuk
Ji slabo ne stoji.
Tedaj posestvo poproda
In v mesto z Nežo se poda.
Tam kupil si je lepo hišo
Prav v sredi trga vsih najvišo.

Prevzeten biti tud' začne,
Se nosi ko gospod;
Tud' Neže prime se napuh,
Povsod le v svili hod'.
Kjerkol' kaj plača, tam stotak
Pusti, da se mu čudi vsak.
Karkoli Neža tud' kupuje,
S stotaki vedno le plačuje.

Pa vkljub bogastva vé ves svet,
Da kmet Boštjan je le;
Obleko krasno res ima,
Tud' pinjo, to se vé.
Gospóda se ogiblje ga,
Vsak kmeta v suknji koj spozna,
Mu družna le kak prilizvalec,
Ker je za njega plačevalec.

„Oh kaj pomaga mi denar“,
Tako zdihuje zdaj;
„Prav ko pušavnik res živim,
Mi mesto pust je kraj“.
Na to si kupi krasen grad.
Ko se pričela je spomlad,
Zapustil mestno je gibanje,
Si v grad' napravil stanovanje.

Ko preko grada nek'ga dne
Počasnih nog korač',
Zagleda ga in prosi dar
Ves sključen, star berač.
Boštjan ni trdega srca;
Brž seže v žep in urno dá.
Berač stotak poželjno vzame,
Očem, da je, skor ne verjame.

Berač tovarišu vesel
Novico to pové:
Da v gradu pri Boštjanu se
Stotaki v dar dobé.
Nastal potem je silen hrup;
Beračev v gradu velik kup
Vsak nese z grada žepe polne;
Boštjan, trpinčen dan ves, kolne.

V okolici Boštjanovi
Se kmalu to pozná,
Ker dost' ima denarja vsak,
Stotak nič ne veljá.
„Kaj hasne meni, če stotak
Premore že berač zdaj vsak!
Iz mene se že svet norčuje“.
Tako Boštjan pri seb' zdihuje.

(Dalje prihodnjič.)

Uradno pisanje.

(Jako podučljiv posnetek iz „Laibacherice“.)

Pod Hohenwarthom (1871).

Rogovljenje stranke, koja se ustavoverna imenuje, že zdaj vsakemu predsedu, kteri ima še količkaj srca do Avstrije, v čegar žilah teče le še kapljica domorodne krvi. Ti nesramneži delajo pod krilom ustavoverstva le za svoj žep, za svojo častilakomnost; nič jim ni več sveto, ne narodnost, ne posebne potrebe posameznih dežel, ne stare, po zgodovini pridobljene pravice, da, celo deželo, v kteri živijo, bi radi prodali tistemu, kdor bi jim jo draže plačal. Ta spačenost, nestrpljivost in sovraženje drugih nenemških narodov prijelo se je celó najviših krogov, treba bi bilo velike brezove metle, koja bi še celó po c. k. uradnijah dobro pomedla.

Dandanas, v dobi splošnega napredstva, ko je treba otresti stare vraže, babjeverstvo in z njim vred tudi zastarane, zarjovene misli o tem, da je Avstrija čisto nemška država, bi res ne bilo lahko dobiti ministerstva, kakoršno je Hohenwartovo. Ta mož, resen in energičen ter poln spoznanstva in nenavadne politične izobraženosti, se je lotil svojega posla na pravem koncu. Najpoprej treba je zadovoljiti vsim raznojezičnim narodom, kajti — in to moramo še enkrat povdarjati — Avstrija ni čisto nemška država. Le potem, ako se mir stori z vsemi narodi, ako se jim dá, kar jim gre po božji in državni pravici, le potem bo Avstrija močna in mogočna, ne bo se jej bati unanjih sovražnikov, ako bo vsak prebivalec Avstrije boril se za svoje pravice.

V državah ni hlapcev in ne gospodov, marveč vsi so enaki v pravicah; to je ideja federalizma, kteri je edina rešitev za Avstrijo.

In te ideje se je poprijel Hohenwarth. Po slabem gospodarjenji Herbst-Giskrovem, ktero je Avstrijo pripeljalo skoro na kraj pogube, res je bil že zadnji čas, da je nastopil drug sistem, da so prišle osebe na krmilo, kterim ne manjka ne dobre volje, ne duševnih zmožnosti, pomagati Avstriji zopet na noge. Tako imenovano ustavoverstvo, prav za prav samogoltnost in sebičnost, trajalo je že predolgo, Hohenwarthovo ministerstvo ima celiti jako mnogo ran. Čehi, kteri so bili vsled neprenehane preziranja njihovih tirjatev prisiljeni k državnopravni opoziciji, morajo se zadovoljiti, skleniti se mora sprava z njimi, kajti če eden ud ne sodeluje, bolno je celo državno truplo. Za Čehi pridejo drugi narodi na vrsto in tako se bo, kar se dozdej nikomur, posrečilo Hohenwarthu, da bo vresničil Cesarjevo besedo: Jaz hočem mir napraviti med svojimi narodi.

Srečna Avstrija, da je našla Hohenwartha!

Pod Auerspergom (1872).

Rogovljenje stranke, koja se federalistična imenuje, prignjusilo se je že vsakemu, kdor ima količkaj srca do Avstrije, po čegar žilah teče le še kapljica domorodne krvi. Ti nesramneži delajo pod krilom federalizma le za svoj žep, za svojo častilakomnost; razcepiti hočejo Avstrijo na male kose, vsak narodek hoče že svojo skledo, naslanjaje se na neke stare, baje po zgodovini pridobljene pravice, za ktere nihče ne vé, da, celo deželo, bi prodali tistemu, kdor bi jim jo draže plačal. Ta spačenost, nestrpljivost in sovraženje prave ustavoverne stranke ter kokotovanje s panslavizmom prijelo se je celo že viših krogov, treba bi bilo velike brezove metle, koja bi celo po nekterih c. k. uradnijah klerikalstvo dobro pomedla.

Dandanes, v dobi splošnega napredstva, ko je treba otresti stare vraže, babjeverstvo in z njim vred tudi nevarne misli o tem, da je Avstrija kaj družega, kakor nemška država, bi res ne bilo lahko dobiti ministerstva, kakoršno je Auerspergovo. Ta mož, resen in energičen ter poln spoznanstva in nenavadne politične izobraženosti, se je lotil svojega posla na pravem koncu. Najprej treba je, če tudi s silo, potlačiti druge narode in jih privleči v državni zbor na Dunaj, kajti — in to moramo še enkrat povdarjati — Avstrija je po značaju popolnoma nemška država. Le potem, ako se vženó v kozji rog vsi narodi, kteri se ustavi ustavljajo, in to če je treba, s silo orožja, le potem bo Avstrija močna in mogočna, ne bo se jej bati unanjih sovražnikov, ako bo vsak prebivalec Avstrije boril se za svojo ustavo.

V državah mora biti nekak red; v Avstriji se spodobi gospodarstvo le nemškemu narodu; to je ideja ustave, koja je edina rešitev za Avstrijo.

In te ideje se drži Auersperg. Po slabem in nevarnem gospodarjenji Hohenwarthovem, ktero je Avstrijo skoro prekucnilo v brezno pogube, res je bil že zadnji čas, da je nastopil drug sistem, da so prišle osebe na krmilo, kterim ne manjka ne dobre volje, ne duševnih zmožnosti, spraviti Avstrijo zopet na noge. Tako imenovani federalizem, prav za prav samogoltnost in sebičnost, ter sanjarije posameznih slave željnih, trajalo je že predolgo, Auerspergovo ministerstvo ima celiti jako mnogo zeló skelečih ran. Čehi, kterim je vsled Hohenwarthove nespametnosti jako velik opozicijski greben zrastel, zmagani so v javni volilni bitvi, treba, da se popolnoma podvržejo in njihovi vodji vpletejo v sodnijsko preiskavo. S takimi trdoglavneži se ne sme nihče pogovarjati. Za Čehi pridejo drugi narodi na vrsto, in tako se bo, kar se dozdej nikomur, posrečilo Auerspergu, da bo uresničil Cesarjeve besede: Jaz hočem mir imeti med svojimi narodi.

Srečna Avstrija, da je po sanjaču Hohenwarthu našla Auersperga!

Rešpehtarjova kuharica.

krat en bal. Druge barte kakšen feldbebel ne sme not, takrat so bli pa dobri, zato k' ni blo plesalcev. Po enem feldbebelnu, k' je bil njen šocelj, je pršla tud moja perjateljca v kozlovino na bal.

Ta nej bolj mogočni so pa tukej pjontarji. Ti so več part meškurji, le tajčajo, in preden kter eno slovensko besedo spregovori, se vselej na vse kraje okol ozrè, da b' ga kdo ne videl al ne slišal. Samo ta velk rešpehtar, per kterih sem koj od konca jest stopila v dinst, pa nisem več tam, k' mi ne tavba, samo ta so hud Slobenar. Nobeden ne vé, koko se pekimrajo za vsako slobenarsko reč. Pa sej jih že iz Ibljane poznate, kakšni so, k' so tud v Ibljan Slovence strašno rad imel per seb na Žabjek. Kedar zagledajo kakšnega Slobenarja, nataknejo brž dvoje špegle, da ga bolj zamerkajo. Ta gospod se pišejo, koker veste, za Gerčarja. Zakaj b' se ne? Saj se velik ldi še vse drugač piše.

Slobenarji tud tukaj naprej pridejo. Imajo eno čitalnico in se razločjo od drugih ldi potem, de strašno rad tajč govoré, glih koker v Ibljan. Ženske so pa večdel toko ušafane, da zahajajo v čitalnico in v kazino; samo tolk je razločka, de kder gredo v čitalnico, gredo k „besed“, kder pa v kazino, pa na „bal“, glih toko koker v Ibljan. Jest pa ne vem, kaj je tukaj belj nobel, kazina al čitalnica, v Ibljan je kazina, tukaj bo pa menda čitalnica, zato k' feldbebeljni ne hodjo na ples v čitalnico, v kazino pa.

Samo to te prosim „Brencelj“, da teh mojih cale ne boš drukal. Če zvedo ti Novomeščani, da jih toko po svet opravljam, mi bojo z metlo posvetili. Frajlj je vse res, kar sem povedala, vse per punkt, pa b' jim gvišno ne blo prav, če b' stal v cajtengah. Grisej mi vse pekantarce moje, ne Tvoje, to se vé. Adijo za ta cajt!

Špela Šnitleh,

v Novem mest, po tajč pa Rudlofsvert.

Naznanilo.

Svojim volilcem naznanjam, da sem, premenivši svojo (politično) vero tudi prekrstil svoje ime. Odslej nisem več Anton, timveč Ezau.

Ezau Črne,

poprej Anton Črne.

Bazglas.

Nižji duhovščini na Kranjskem.

Ministerstvo je nakazalo 14000 gold. za podporo niže duhovščine, toda do zdaj se še ni ne eden, tudi najubozniši kaplan ne, oglasil za to podporo. Če se to v treh mesecih ne zgodi, se bo onih 14000 gold. s silo razdelilo med duhovščino.

To se tukaj naznanja, da se bo vedela niža duhovščina po tem ravnati.

Ponižen predlog.

Ker se kranjskih duhovnikov nobeden ne' oglasi, da bi kaj dobil od tistih 14000 gold., ktere je vlada odločila za njihovo podporo, si drznem jaz staviti deželni vladi predlog, da bi se ta denar podelil gospodu Posannerju, da mu potem ne bo treba dirjati po deželi in loviti pičle diéte po 5 gold. To bi bilo za-nj in za deželo dobro, ker bi potem vsaj doma ostal in ne vihral po deželi, kakor hudournik.

„Brencelj“.

Dobro izplačal.

Janez kupi pri trgovcu v vasi 20 funtov soli. Med tem, ko plačuje, ga praša trgovec, ali ima morda kaj masla na prodaj. „Se vé, da ga imam“, pravi Janez. „Prinesite mi ga, jaz ga kupim“, veli trgovec. „No je že dobro“, reče na to Janez in odide s solijo. Kmalu potem mu prinese maslo. „Koliko ga je?“ vpraša trgovec. „Dvajset funtov“, pravi Janez. „Dobro“, pravi trgovec, tu imate denar. Janez vzame denar in se v pest smeja odide.

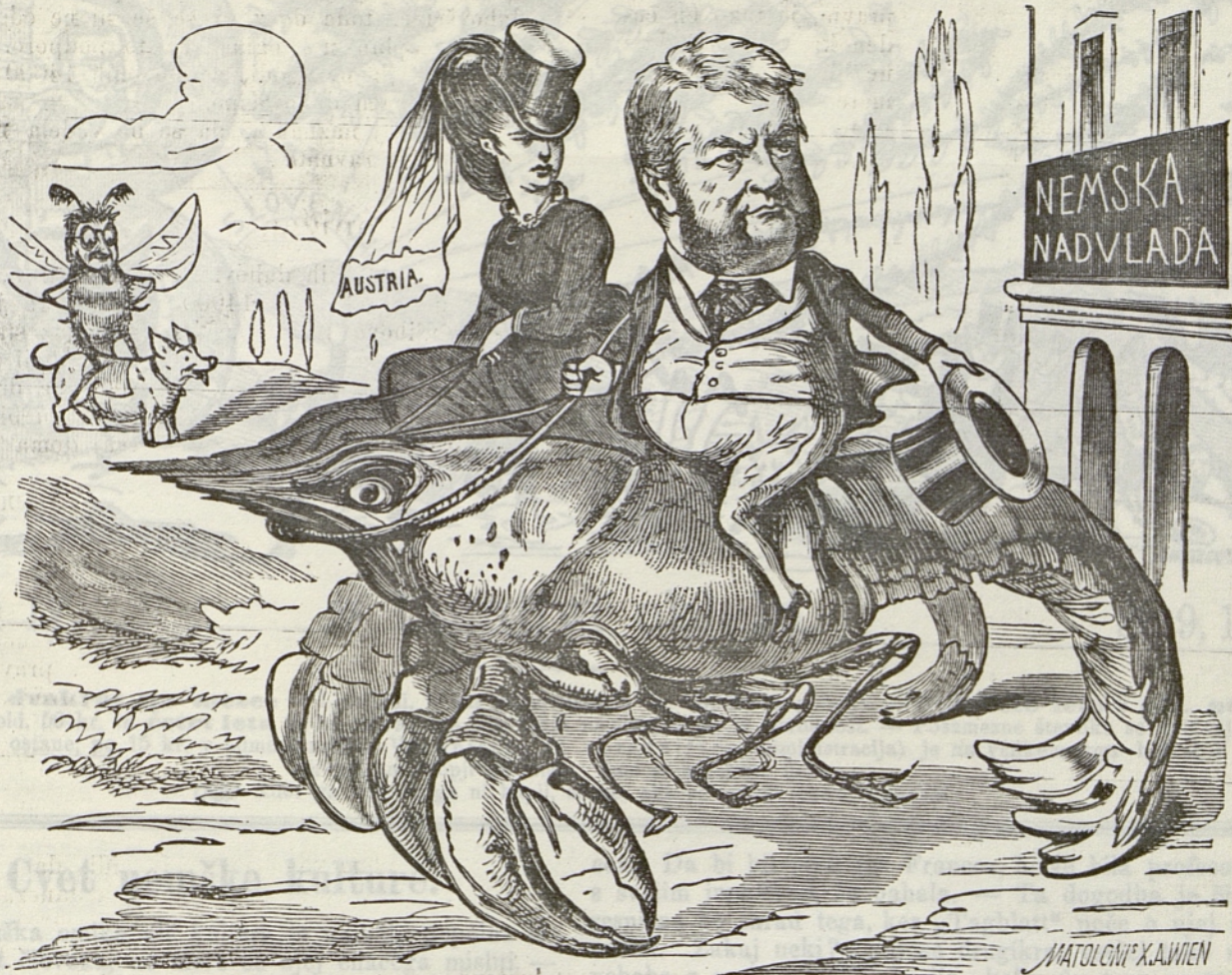
Trgovec potem vaga maslo in vidi, da ga je dober funt premalo. Ko naleti drugič na Janeza, mu to pové in tirja za ta funt denar nazaj. „O“, se ustavi Janez, „vaga je bila prav dobra, prav poštena, ravno 20 funtov“. „I zlodja“, se togoti trgovec, „kako to? Dober funt masla manjka. Kako vruga ste vagali?“ „Prav pošteno. Na prvi del vage sem dal maslo, na drugi del pa 20 funtov soli, ktero sem ravno od Vas prinesel“.

Rekši to se Janez pomuza in gre, trgovec pa gléda za njim in si misli: Ta me je dobro splačal.

Zmešane novice.

Konšt. društvo ljubljansko je sklenilo prošnjo do cesarja, da naj blagovoli kar najprej mogoče, zapoditi sedajno ministerstvo. V isti seji se je sklenilo pismo do Čehov, v katerem društvo izreka, da se popolnoma sklanja s česko politiko. — Društvo „Slovenija“ v Ljubljani je sklenilo zaupnico poslati ministerstvu. Ob enem je poslalo Kollerju diplom častnega uda tega društva. — Ljubljanski „Tagblatt“ je ves raz sebe nad postavo, po kateri naj vlada obrača večo pozornost na duhovščino, ter po pravici dolži, da so liberaluhi krivi mnogo nesreč, ker premalo skrbé za omiko ljudstva. — „Danica“ hvali ministerstvo zarad te postave in pravi, da duhovščina zakrivi mnogo nesreč. — Profesorja Pajk in Šuman sta dobila pohvalna pisma od ministerstva, ker sta zvesta sina matere slovenske. — Profesor Pisker bo zarad znanega njegovega domoljubja in zarad tega, ker je tudi ministerstvu znan kot največi sovražnik pruskih idej, prestavljen med gornjoštajarske krofače. — Po mestu je počil glas, da bo Dežman zarad prehude udanosti do Rusov zaprt, ker se je po svojih dejanjih pokazal ruskega špijona. —

Po českih volitvah.

Avstrija. Dolfi, Dolfi! Tukaj sva že enkrat bila, menda pred 13. leti.

Auersperg. Ne, ne, gospa! Jaz še nisem bil nikdar tukaj z Vami. Je moral biti Schmerling.

Avstrija. Da, Schmerling je bil takrat moj voditelj. Dolfi, na ta način ne prideva daleč, ako greva nazaj.

„*Brencelj.*“ Ni čuda, na takih „konjih“. Vama se ravno tako godi, kakor meni. „Konje“ imamo slabe, pa nas pripeljejo na slabe kraje.

Ni vraga.

Ljubljanski „Tagblatt“ ponosno pripoveduje, da so ljubljanski „fajerbêri“ dobili pohvalno pismo od Dežmana! —

Glejte si no! Če bi ga ne dobili od Dežmana, od koga neki? Morda od prebivalcev tiste hiše, v ktere kleti je gorelo, katerim je „fajerbêr“ prav po nepotreb- ním pometala orodje skozi okna ter napravila veliko škode.

Opomba.

Dozdaj „Brencelj“ še ni šel na Žabjek, ker se sploh njemu nič ne mudi tje. Pač pa je pregledoval zapisnik svojih naročnikov in zapazil, da jih je še lepo število, za ktere dozdaj še ni nihče plačal letošnje naročnine. Dolžniki prejšnih let, kateri po večkratnem pismenem opominjevanji niso hoteli plačati naročnine, moral je izročiti drugemu, ki jih bo že poklical pred sodnijo. Naj se tedaj taki ne jezê, kedar dobijo sodnijsko povabilo, kajti „Brencelj“ mora stroške lista poplačati z denarjem naročnikov, za ktere se list tiska. Zvestim njegovim prijateljem pa se ne bo nič zgodilo, naj bodo brez strahu, da le ne pozabijo popolnoma na njega. — Vse to pa ne ovira, da si vsak zamore naročiti „Brenceljna“, kedar koli se mu priležno zdi.

Kupujte! Kupujte!

Lefauchaux-revolverje, 7 m/m., 9 m/m., 12 m/m. **Puše** z damaščenimi cevi, s zlatom in srebrom okinčane in gravirane, puške, ki se od spredaj bašejo (nabijajo), s povitimi in železnimi cevi, tercerole (male pištole), samokrese, in patrone vsake baže. Vse to se dobiva po najnižji ceni in s poštnim povzajem (Postnachnahme) pri

Mateju Soršaku,
v Kropi na Gorenjskem.